

Koululaisten AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

- OHJAAJIEN
- PEREHDYTTÄMIS-
- KANSIO

» PEREHDYTTÄMISKANSIO OHJAAJIEN TUEKSI

Opetushallitus yhdessä Kymenlaakson/Etelä-Karjalan kehittämisverkoston kanssa on toteuttanut ohjaajien perehdyttämisen tueksi perehdyttämiskansion.

Kansion tarkoituksena on perehdyttää ohjaajat perusopetuslain mukaiseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kansio tarjoaa perehdyttämiseen rungon. Kuntien ja palveluntuottajien vastuulla on kansion täydentäminen ja päivittäminen oman kunnan ja toimintapaikan tärkeillä tiedoilla.

Kansio toimii aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien, sijaisten ja opiskelijoiden apuvälineenä aamu- ja iltapäivätoimintaan perehdyttämisessä ja toiminnan kehittämisessä. Kansio toimii myös muistilistana asioista, joita tulee vuosittain ottaa esille toimintaa käynnistettäessä ja järjestettäessä. Lukukauden aikana voidaan kansion sisällöistä nostaa eri teemoja keskusteluun ja koulutuksiin.

Kansiorungon tehtävä on toimia esimerkkinä ja apuvälineenä. Kunkin toimintapaikan kansiosta tulee ilmetä aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän tahon ja oman kunnan toiminnan tavoitteet, periaatteet ja sisällölliset painotukset.

Kansio on tarkoitettu erityisesti tueksi niille kunnille ja palveluntuottajille, jotka aloittavat perusopetuslain mukaisen toiminnan järjestämisen. Kunkin ryhmän vastaava ohjaaja huolehtii toimintaryhmänsä osalta kansion päivityksestä.

Perehdyttämiskansio on ladattavissa Opetushallituksen www.edu.fi -verkkosivustolta.

Työniloa lapsen parhaaksi!

- 1 *TOIMINTAPAIKKA*
- 2 *KUNNAN APIP-TOIMINTA*
- 3 *TOIMINTARYHMÄ*
- 4 *TURVALLISUUS*
- 5 *LAATU JA KEHITTÄMINEN*
- 6 *YHTEISTYÖKUMPPANIT*
- 7 *TYÖSUHDEASIAT*
- 8 *OHJAAJIEN KOULUTUS*
- 9 *LOMAKEPOHJAT*
- 10 *LISÄMATERIAALIT*

TOIMINTAPAIKKA

Perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on antaa lapselle tuttu ja turvallinen paikka viettää ennen ja jälkeen koulupäivän monipuolista ja virkistävää vapaa-ajantoimintaa.

TOIMINTAPAIKKA

Perusopetuslain 48 d §:n mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvilla lapsilla on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. Aamu- ja iltapäivätoimintaa voidaan järjestää koulun tiloissa tai koulun välittömässä läheisyydessä.

Kunnan on huolehdittava siitä, että tilat ja välineet ovat turvallisia. Lapset eivät saa joutua kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteiksi. Toimintaympäristön tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja sitä suunniteltaessa tulee ottaa turvallisuuden lisäksi huomioon toiminnan luonne ja tarkoitus, lapsen kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

Täytä seuraavalla sivulla olevat yhteystietokohdat huolellisesti ja varmista, että kaikki ohjaajat, sijaiset ja muu henkilökunta tietävät, ketkä ovat järjestämässä oman toimintapaikan toimintaa.

- palveluntuottaja
- toimintapaikan nimi, osoite ja puhelinnumero
- vastuuhjaaja ja puhelinnumero
- Muut ohjaajat
- Koulun yhteystiedot ja yhteyshenkilöt
- Käytössä olevat tilat
- Välipalan toimittaja ja yhteystiedot
- Huoltomies ja yhteystiedot
- Koordinaattorin yhteystiedot
- Muut tärkeät yhteystiedot

TOIMINTAPAIKKA

Toimintapaikan tiedot laatikkoihin

Palveluntuottaja

Toimintapaikan nimi, osoite ja
puhelinnumero

Vastuuohjaaja ja puhelinnumero

Muut ohjaajat

Koulun yhteystiedot ja yhteys-
henkilöt

Käytössä olevat tilat

Välipalan toimittaja ja
yhteystiedot

Huoltomies ja yhteystiedot

Koordinaattorin yhteystiedot

Muut tärkeät yhteystiedot

HÄTÄNUMERO

112

KUNNAN APIP-TOIMINTA

Kunta vastaa paikkakuntasi aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinoinnista, arvioinnista ja valvonnasta.

KUNNAN APIP-TOIMINTA

Kunta vastaa, että aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuslain mukaisesti. Kunta voi järjestää toimintaa itse tai hankkia palveluja erilaisilta julkisilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä voidaan hyödyntää kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden palveluja. Toiminnan toteutuksen tulee tapahtua ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa.

Kun kunta järjestää tai hankkii perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa, kunta saa siihen valtionosuutta. Kunnan tulee hyväksyä toimintaa varten toimintasuunnitelma, jonka tarkoituksena on varmistaa toiminnan jatkuvuus ja laatu. Kuntia suositellaan tekemään esite kunnan omasta aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Pyydä kuntasi toimintaa järjestävältä hallintokunnalta koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma ja mahdollinen esite.

L iitä ne tämän kansion seuraavalle sivulle.

TOIMINTARYHMÄ

Toimintaryhmä on oman toimintapaikkasi lapsiryhmä.

TOIMINTARYHMÄ

Toimintaryhmällä on oma toimintasuunnitelmansa. Se edesauttaa toiminnan suunnittelua ja järjestämistä. Huolellisesti laadittu toimintasuunnitelma takaa päivittäisen arkitoiminnan laadukkaan toteuttamisen.

Liitä toimintaryhmäsi toimintasuunnitelma seuraavalle sivulle mahdollisen lesitteen kanssa.

Lisää myös seuraavat asiakirjat, jotka helpottavat työtäsi ja yhteydenpitoa toimintaryhmän lasten vanhempiin:

- viikkosuunnitelma
- kuukausisuunnitelma
- lukukausisuunnitelma
- toimintamaksut
- läsnäololistapohja
- sopimus välipalaruokailusta
- välipalantilauslomakkeet
- välipalalista

TURVALLISUUS

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on turvallista ja laadukasta vapaa-ajantoimintaa.

TURVALLISUUS

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toiminnan ja toimintaympäristön turvallisuus saavutetaan laatimalla toiminnasta perusteellinen ja riittävän yksityiskohtainen turvallisuussuunnitelma. Käy alla oleva muistilista huolellisesti läpi vuosittain.

1. Varmista vakuutusturva palveluntuottajan kanssa vahinkojen varalta.
2. Varmista, onko palveluntuottajan vastuuvahinkosuoja riittävä.
3. Selvitä, millaisia ohjeita omassa kunnassa on voimassa.
4. Sovi, miten valvonta hoidetaan toimintapaikassa.
5. Varmista, että turvallisuustieto saavuttaa myös toimintapaikkasi sijaiset.
6. Tee turvallisuussäännöt oppilaille selväksi.
7. Vältä turhia riskejä.
8. Tutustu koulun/toimintapaikan toimintasuunnitelmiin ensiapu- ja vastaavien tilanteiden varalta.
9. Pyydä huoltajilta kirjallisesti lupa retkille ja vastaavan toimintaan.

Lisää seuraaville sivuille:

- Kuntasi palo-, pelastus- ja turvallisuusohjeet
- Toimintapaikkasi turvallisuussuunnitelma
- Ensiapuohjeet
- Vakuutusasiakirjat
- Elintarvikkeiden omavalvontasuunnitelma

LAATU JA KEHITTÄMINEN

Laadukkaasti suunniteltu ja toteutettu aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa parhaan mahdollisen tuen lasten koulunkäynnin, vanhempien työelämän ja perheiden vapaa-ajan yhteensovittamiseksi.

LAATU JA KEHITTÄMINEN

Opetushallitus on hyväksynyt 1.8.2004 koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet sekä määritellyt toiminnan tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti.

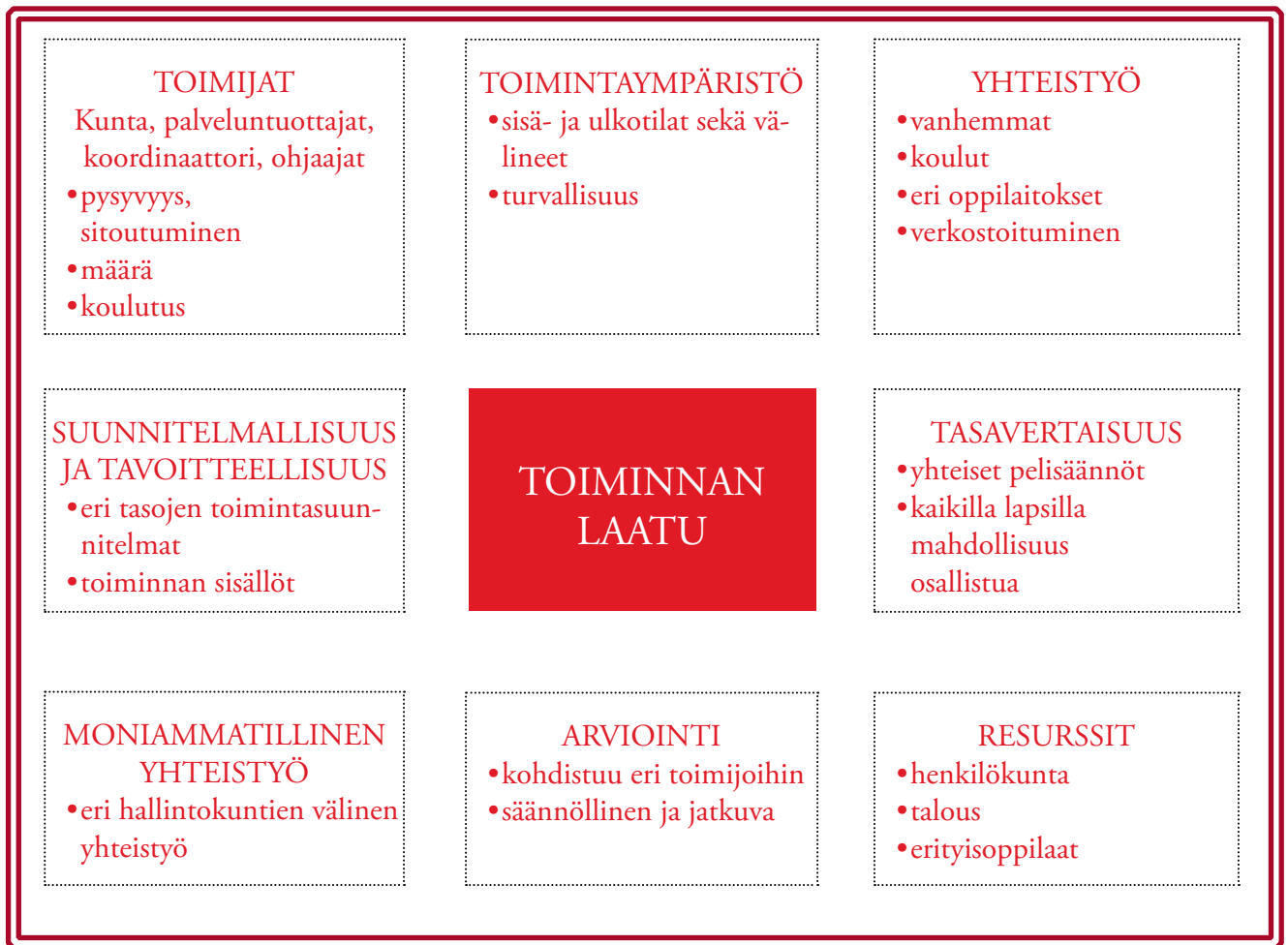
Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. Lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta lapsi tarvitsee vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeinen tavoite on toiminnan laadun kehittäminen. palvelun laadun tulee olla niin hyvä, että vanhemmat luottavat toimintaan ja haluavat vastaisuudessakin lapsensa olevan siinä mukana.

LAATU JA KEHITTÄMINEN

Alla oleva taulukko kuvaa aamu- ja iltapäivätoiminnan laadun kokonaisvaltaista kehittämistä.

Lisää seuraaville sivuille:

- Toimintapaikkakohtainen laatusuunnitelma
- Kehityskeskustelulomake

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Vastuu lapsista kuuluu kaikille aikuisille.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on luonteva osa lapsen ja perheen arkea. Toiminnan kokonaisvaltaiseen toteuttamiseen tarvitaan moniammatillista yhteistyötä. Yhteistyökumppaneita ovat mm. kunnan eri hallintokunnat, koulu opettajineen, vanhempainyhdistykset, kansalaisjärjestöt ja -yhdistykset, päiväkoti ja seurakunta.

Lisää seuraaville sivuille oman toimintapaikkasi

- Yhteistyösuunnitelma
- Yhteistyökumppanit yhteystietoineen
- Lista kuntasi aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmistä yhteystietoineen

TYÖSUHDEASIAT

Ammattitaitoiset ohjaajat tekevät merkittävää yhteiskunnallista työtä.

TYÖSUHDEASIAT

Yksittäisen palkansaajan oikeudet ja velvollisuudet työelämässä perustuvat työsuhteeseen. Työsuhteen ehtoja – työaika, palkkaa, vuosilomaa jne. – säädellään työlainsäädännössä ja työehtosopimuksissa. Keskeisimmät työelämää säätelevät lait ovat työsopimuslaki, työaikalaki ja vuosilomalaki. Ammatillisiin jäsenjärjestöihin

kuuluvat henkilöt tekevät työtä usein oman edunvalvojansa neuvottelemalla työehtosopimuksella. Osa aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajista kuuluu kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin. KVTES:n liitteessä 5 käsitellään tarkemmin virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä.

Lisää seuraaville sivuille

- Työnkuvaukset
- Vaitiolovelvollisuussitoumus
- Työaikasopimus
- Ohjaajien työtuntilista
- Sopimus kahvitustarvikkeiden/ elintarvikkeiden ostosta
- Kulukorvauslomake
- Matkakulukorvauslomake
- Oman kunnan tai palveluntuottajan henkilöstöopas
- Työterveyshuoltotiedot
- Työtatapaturmavakuutusasiakirja

OHJAAJIEN KOULUTUS

Laatua ohjaajien koulutuksella.

OHJAAJIEN KOULUTUS

Tuhannet ammattitaitoiset ohjaajat työllistyvät kuntien ja toiminnan palveluntuottajien kautta. Nämä ammattitaitoiset ohjaajat tekevät merkittävää yhteiskunnallista työtä. Vuonna 2007 toiminnassa oli mukana 6500 ohjaajaa. Lähivuosina ohjaajien määrä on laajentumassa vielä parilla tuhannella. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan ammattitutkintoon valmistavaa koulutusta järjestetään monissa oppilaitoksissa eri puolilla Suomea.

Ohjaajaksi on kelpoinen henkilö, jolla on tehtävään soveltuva:

- Korkeakoulututkinto
- Opistoasteen tutkinto
- Amatillinen perustutkinto tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot
- Näyttötutkintona suoritettu ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
- Koulutuksella tai kokemuksella hankittu riittävä taito toimia lapsiryhmän ohjaajana ja soveltuvuus tehtävään (31.7.2009 asti)

Kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana tuottaa myös pätevyyden toimia aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajana.

Ohjaajan työ edellyttää vastuuntuntoisuutta sekä kykyä arvostaa ja kunnioittaa jokaista lasta.

Lisää seuraaville sivuille

- Tulevia koulutustapahtumia
- Koulutuspäivien materiaaleja
- Koulutustapahtumien materiaaleja

LOMAKEPOHJAT

Valmiit lomakkeet helpottavat työtäsi.

LOMAKEPOHJAT

Opetushallitus on tuottanut valtakunnallisen lomakkeiston, jonka tarkoituksena on yhtenäistää perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista. Lomakkeiston käyttöönotto antaa kunnille ja palveluntuottajille yhteiset työkalut ja yhtenäistää valtakunnallista toimintaa.

Oheinen lomakkeisto sisältää seuraavat asiakirjat:

- Lomakkeiston ohjeet
- Hakemus aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisesta
- Esitietolomake aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjälle
- Vahvistus osallistumisesta aamu- ja iltapäivätoimintaan
- Päätös aamu- ja iltapäivätoiminnan paikasta (yksittäispäätös)
- Päätös aamu- ja iltapäivätoiminnan paikoista (yhteispäätös)
- Päätöksen oikaisuvaatimusohjeet

Valtakunnallinen hakulomakkeisto on ladattavissa www.edu.fi -verkkosivustolta.

Lisää seuraaville sivuille kuntasi ja toimintapaikkasi lomakkeita.

LISÄMATERIAALIT

Lisämateriaalit kertovat toiminnasta enemmän.

LISÄMATERIAALIT

Opetushallitus on tuottanut suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi lukuisan määrän aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyviä lisämateriaaleja. Voit tutustua niihin www.edu.fi -verkkosivustolla, jossa ovat myös viidentoista alueellisen kehittämisverkoston yhdyshenkilöiden yhteystiedot. Vanhemmille tarkoitettu Internet -palvelu sijaitsee osoitteessa www.apip.fi.

Opetushallituksen tuottamia lisämateriaaleja ovat mm.

- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisesite (2005, 2007)
- Lapsen parhaaksi -julkaisu (2006)
- TV-tietoiskusarja, Turvataan lapsen onnellinen päivä (2006)
- Koululasten aamu- ja iltapäivätoiminnan esittelyvideo, Onnellinen päivä (2005)
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan ammattitutkinto -julkaisu (2005)
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet -julkaisu (2004)

LISÄMATERIAALIT

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminnan sanasto

Aamu- ja iltapäivätoiminta: perusopetuslain mukaista vähintään 570 tai 760 tuntia vuodessa järjestettävää toimintaa, yläkäsite toiminnalle

Aamupäivätoiminta: kunta/ palveluntuottaja järjestää toimintaa aamuisin

Iltapäivätoiminta: kunta/ palveluntuottaja järjestää toimintaa koulupäivän jälkeen

Harrastekerho: monipuolista, virkistävää ja ohjattua toimintaa päivän aikana

Kunta: vastaa perusopetuslain mukaisen toiminnan lainmukaisuudesta, laadusta ja koordinoinnista hallintokunnasta riippumatta

Koordinaattori: toiminnan organisointi, koulutus, kehittäminen ja laadun valvonta

Palveluntuottaja: järjestää toimintaa yhteistyössä kunnan kanssa (avustus- tai ostopalvelusopimus)

Vastuuohjaaja: vastuu ryhmän toiminnasta, alan koulutus

Ohjaaja: toimii ryhmässä vastuuohjaajan parina/tiiminä, alan koulutus

Toimintasuunnitelma: kunnan toimintasuunnitelmassa määritellään mm.

toiminnan tavoitteet, laajuus, yhteistyö, koordinointi jne. Jokainen toimintapaikka tekee myös oman toimintasuunnitelman, joka pohjautuu kunnan hyväksymään toimintasuunnitelmaan

Toimintapaikka: aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikka

Toimintaryhmä: toimintapaikan lapsiryhmä

Aamupäiväryhmä: aamutoiminnassa mukana olevat lapset

Iltapäiväryhmä: koulupäivän jälkeen toiminnassa mukana olevat lapset

Toimintamaksu: aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävä asiakasmaksu

Toiminta-aika: päivittäinen toiminnan järjestämisen aika

Välipala: toimintaan osallistuville lapsille päivittäin tarjottava monipuolinen välipala